

15 Μαΐου 2018

Ο καθηγητής Κωνσταντίνος Φωτιάδης για την μεγάλη έκθεση “Πόντος, Δικαίωμα και υποχρέωση στη μνήμη”

/ [Αφιέρωμα στον Πόντο](#)

Από τις 27 Απριλίου μέχρι τις 27 Μαΐου 2018, πραγματοποιείται στο περίπτερο 2, της Διεθνούς Εκθέσεως Θεσσαλονίκης, η πολυθεματική έκθεση του καθηγητή Κωνσταντίνου Φωτιάδη, με τίτλο “Πόντος, Δικαίωμα και υποχρέωση στη μνήμη”. Η έκθεση, η οποία θα συνοδεύεται από ποικίλες παράλληλες εκδηλώσεις, πραγματοποιείται υπό την αιγίδα του προέδρου της Δημοκρατίας Προκόπη Παυλόπουλου.

Συνδιοργανωτές:

ΔΕΘ-

HELEXPRO, Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας, Έδρα Ποντιακών Σπουδών ΑΠΘ και το Ιστορικό Αρχείο Προσφυγικού Ελληνισμού του δήμου Καλαμαριάς.

Η πολύ σημαντική αυτή έκθεση αποτελεί καρπό της πολύχρονης και ιδιαίτερα γόνιμης ενασχόλησης του καθηγητή, Κ. Φωτιάδη με το θέμα αυτό, η οποία απέδωσε ποικίλους καρπούς και σε διάφορους τομείς.

Γόνος και ο ίδιος ξεριζωμένης οικογένειας η οποία έζησε όλη την τραγικότητα της προσφυγιάς και τις σύγχρονες περιπέτειες του ελληνισμού, χωρίς να κρύβει τις πίκρες και τα παράπονα για τα όσα έζησε ο προσφυγικός κόσμος της Μικράς Ασίας, αναφέρει για την πολυθεματική αυτή έκθεση που διοργανώνει:

Πέρασαν ενενήντα πέντε χρόνια από την περίοδο της καταστροφής, της γενοκτονίας, του ξεριζωμού και της προσφυγιάς. Ως σήμερα δεν τολμήσαμε να

δούμε κατάματα της τραγωδία του ελληνισμού δεν αναδείξαμε τα βαθύτερα αίτια, που οδήγησαν τον ελληνισμό της τρισχιλιόχρονης Μικρασίας στο θάνατο.

Συνεργήσαμε εγκλωβισμένοι από την Πολιτεία και τους ιδεολογικούς μηχανισμούς της στην απαξίωση της ιστορίας μας. Δεν τολμήσαμε να διεκδικήσουμε το δικαίωμα στην ιστορική μνήμη. Μόνο εκδηλώσεις μνημοσύνων, τελούσαμε και τελούμε.

Πιο οδυνηρή κι από την μεγαλύτερη τραγωδία, μας συμβουλεύει ο μεγάλος πολιτικός της αλύτρωτης Κύπρου Βάσος Λυσαρίδης, είναι η απάθεια στην αντιμετώπιση της. Και πιο εξευτελιστική θα ήταν η τυχόν αδράνεια των παθόντων και των επιγόνων.

Γι' αυτό, μας συμβουλεύει δικαιούμαι να ανακράξω:

«Καταραμένος να παραμείνω στην αδιάστατη αιωνιότητα.

Αν ξεχάσω τις κραυγές των νηπίων. Τους ρόγχους των απαγχονισθέντων τις πατημασιές των πεταλωμένων τον ανίκητο πόνο των βιασθέντων την οργή των μαρτύρων και μαρτυρησάντων. Το περήφανο βλέμμα του αδούλωτου Πόντιου.

Την λαλιά που φιμώθηκε και ξαναζωντάνεψε στην εξορία. Τις ρίζες που αρνούνται να πεθάνουν. Δεν μας ταιριάζει η ετεροχρονισμένη εκδίκηση. Όμως δεν μας ταιριάζει και η παθητική αμνησία. Δεν είναι μόνο η γενιά που χάθηκε. Δεν είναι μόνο οι γενιές. Που ορφάνεψαν. Είναι και οι γενιές που θαμμένες στα πολυχιλιόχρονα χώματα παραμένουν φρουροί της μνήμης και απαιτούν δικαίωση».

Η συγχώρεση είναι αρετή. Όμως προϋποθέτει την μετάνοια του εγκληματία και των επιγόνων, την αναγνώριση του εγκλήματος και τα διορθωτικά εφικτά μέτρα για μετρίαση του μεγέθους των εγκληματικών πράξεων. Γιατί οι δολοφονηθέντες αρνούνται να ενταφιαστούν.

Στην ιστορική παρακμή του ποντιακού ελληνισμού καθοριστικό ρόλο έπαιξε και το πολιτικό κλίμα της πατρίδας μας, που ήταν πάντα εχθρικό και ταυτόχρονα κατασταλτικό. Η προσφυγιά, το Ελληνοτουρκικό Σύμφωνο Φιλίας Βενιζέλου-Ινονού, η δικτατορία, ο δεύτερος παγκόσμιος πόλεμος, ο εμφύλιος πόλεμος, η ξενοκρατία και η χούντα της επταετίας δεν επέτρεπαν την ανάδειξη επικίνδυνων «διά την καθεστηκυϊάν τάξιν» λευκών σελίδων της σύγχρονης ιστορίας μας.

Η λογοκρισία και ο χαφιεδισμός φυλάκισαν τη μνήμη των προσφύγων της πρώτης γενιάς, με αποτέλεσμα να μην προβάλλονται και να αναδεικνύονται τα θέματα αυτά. Κι όταν λυτρωθήκαμε από τα καρκινώματα των πέτρινων χρόνων, ήρθαν τα κόμματα και οι σύνδικαλιστικο-ποντιακοί κόμματο-πατέρες να εξαγοράσουν αντί πινακίου φακής ό,τι παρέμεινε ακόμη όρθιο και ζωντανό.

Του χρόνου συμπληρώνονται εκατόν χρόνια από τη Γενοκτονία των προγόνων μας. Για αυτό επιβάλλεται ενωμένοι πλέον να προχωρήσουμε στον κοινό αγώνα. Να

καταδικάσουμε τον Κρεοντισμό, αναδεικνύοντας το ρόλο της Αντιγόνης.

Ευχαριστίες

Η Πολυθεματική Έκθεση ίσως να μην πραγματοποιούνταν αυτήν την περίοδο, αν δεν είχαμε την αμέριστη στήριξη του διοικητικού συμβουλίου της ΔΕΘ-ΗΕΛΕΧΡΟ και ιδιαίτερα του προέδρου Αναστάσιου Τζήκα, του διευθύνοντος συμβούλου Κυριάκου Ποζρικήδη και του αναπληρωτή γενικού διευθυντή οικονομικών Αλέξη Τσαξιρλή, τους ευχαριστούμε από καρδιάς για τις πολλαπλές βοήθειες και προσφορές.

Ένα μεγάλο ευχαριστώ οφείλουμε όλοι οι Πόντιοι στον εξοχότατο Πρόεδρο της Ελληνικής Δημοκρατίας κ. Προκόπη Παυλόπουλο, που δέχθηκε με ξεχωριστή χαρά να τεθούν όλες οι εκδηλώσεις μας υπό την αιγίδα της Ελληνικής Δημοκρατίας.

Στην πολυετή έρευνα, καρπό των 24 βιβλίων μόνο για την Γενοκτονία, με πολλές απρόβλεπτες και τραυματικές εμπειρίες, τρεις γυναίκες στάθηκαν στο πλευρό μου. Η αδελφική μου φίλη Ειρήνη Παναγιωτίδου, η άψογη συνεργάτιδά μου, διδάκτωρ Ιστορίας, Ευαγγελία Μπουμπουγιατζή, που μοιράστηκε όλες τις πίκρες και τις χαρές του έργου, για την οποία δεν υπάρχουν λόγια να εκφράσω την ευγνωμοσύνη και την αγάπη μου και η κόρη μου Κυριακή που στερήθηκε πολλές παιδικές και εφηβικές χαρές μαζί μου.

Ευχαριστώ επίσης, το φίλο και συνεργάτη Γιάννη Κυραϊλίδη, για τις συμβουλές του και τη βοήθεια στο διαδικτυακό λαβύρινθο. Ένα θαυμάσιο ζευγάρι, δύο καλοί μου φίλοι, κατέθεσαν επίσης την ψυχή τους, το ταλέντο τους και τις επιστημονικές τους γνώσεις. Είναι ο καθηγητής της Σχολής Καλών Τεχνών Γιώργος Κατσάγγελος και η αρχιτεκτόνισσα και μουσειολόγος σύζυγος του Αναστασία Βαλαβανίδου.

Ευχαριστίες οφείλω και στις καλές μου φίλες Ζωή Κωνσταντινίδου, διδάκτωρ της Σχολής Νηπιαγωγών του ΑΠΘ και Μάρθα Τοπαλίδου, αρχιτεκτόνισσα για τις ουσιαστικές παιδαγωγικές, μουσειολογικές και μεθοδολογικές προτάσεις τους, οι οποίες βοήθησαν για να επιτύχουμε καλύτερη προσέγγιση και επικοινωνία με τους επισκέπτες και ιδιαίτερα τους μαθητές των σχολείων.

Ευχαριστώ την εξαιρετική πολυτάλαντη καλλιτέχνίδα Βαρβάρα Γκέκα-Πασαλίδου για τα ψηφιδωτά των επώνυμων ποντίων αλλά και για τις κούκλες που κατασκεύασε για την έκθεση.

Ευχαριστώ ακόμη το δραστήριο Σύλλογο Ποντίων Φοιτητών και Σπουδαστών Θεσσαλονίκης, για τη συμμετοχή τους στις πολλαπλές ανάγκες ολοκλήρωσης των εκδηλώσεων, καθώς επίσης και τους φίλους εθελοντές, που αποδέχτηκαν να στηρίξουν την πρότασή μου, ως μέρος του συλλογικού μας χρέους απέναντι στην

πολύπαθη ιστορία μας.

Ευχαριστώ τα Πρωτοβάθμια Σωματεία των Ποντιακών Συλλόγων, που δέχτηκαν με χαρά να στηρίξουν όλες τις πολιτιστικές δραστηριότητες, τις επιχειρήσεις Ραγιάν, του Θεόδωρου Γεωργιάδη και Βερμίου Γης, της Ελένης Βασιλειάδου για την παρασκευή και προσφορά των ποντιακών φαγητών.

Ευχαριστώ τον Λάζαρο Φαντίδη για την ηχητική κάλυψη των εκδηλώσεων, αλλά και το Μάκη Μαριάδη, υπαλλήλου του δήμου Παύλου Μελά για τις πολλαπλές βοήθειες.

Επίσης ένα μεγάλο ευχαριστώ στο φίλο και καλό συνεργάτη μου Στέλιο Κυριζάκη, γραφίστα και φωτογράφο, για τον άψογο σχεδιασμό και την τέλεια συνεργασία μας, στην έκδοση του λευκώματος και των εντύπων της έκθεσης.

Τέλος, ευχαριστώ και όλους τους συνδιοργανωτές της πολυθεματικής έκθεσης.

Κωνσταντίνος Φωτιάδης

<http://bit.ly/2IkIFgb>